

**STQARRIJA MINISTERJALI MILL-ONOR LAWRENCE GONZI, PRIM
MINISTRU, L-ERBGHA 19 TA' JANNAR 2011**

Mr Speaker,

Matul is-snin saru diversi bidliet u aġġornamenti fl-honoraria tal-Membri ta' dan il-Parlament.

Wahda mill-bidliet ewlenin li saret matul il-legislatura li għaddiet kienet dik li ppermettiet li l-Membri Parlamentari li jkunu impjegati fis-servizz pubbliku (bħala civil servants) ikunu jistgħu jibqgħu jaħdmu fis-servizz u b'hekk jirċievu kemm il-paga ta' impjegati tal-Gvern kif ukoll l-honoraria tagħhom ta' Membri Parlamentari. Dan għaliex sa dakinhar, haddiem taċ-Ċivil li kien jiġi elett fil-Parlament kellu x-xogħol tiegħu mal-Gvern sospiż u kien jieqaf jiehū l-paga mid-data ta' meta jkun elett sakemm jispiċċa minn membru parlamentari. B'deċizzjoni tal-Kabinett mehuda fit-13 ta' Lulju 2004 din l-ingustizzja giet rettifikata u minn dakinhar 'il quddiem kull haddiem tal-gvern li ġie elett f'dan il-Parlament żamm l-impieg u beda jirċievi l-paga flimkien mal-honorarium tal-Parlament.

M'hemm ebda dubju li din kienet miżura ġusta li biha l-Membri Parlamentari impjegati tal-gvern bdew jiġu trattati bħal dawk li huma impjegati fis-settur privat jew jaħdmu għal rashom. B'dan il-mod impjegati mal-Gvern fuq in-naħa ta' din il-Kamra u fuq in-naħa tal-Oppożizzjoni baqgħu fl-impjieg tagħhom mal-gvern u jirċievu l-paga u jieħdu wkoll l-honoraria tal-Parlament.

Wara l-elezzjoni ta' Marzu 2008, il-gvern deherlu li ma kien hemm ebda raġuni għaliex dan l-istess pass ma kellux japplika wkoll għall-Ministri u s-Segretarji Parlamentari għadarba dawn ukoll huma impjegati tal-gvern. F'dan il-kontest irrid nissottolinja l-punt li mal-ħatra tagħhom, il-Ministri u s-Segretarji Parlamentari ikollhom jitlef kull impjieg ieħor u ma jistgħux jeżerċitaw il-professjoni tagħhom b'dak kollu li dan jimplika. Tajjeb ukoll li wiehed iżomm f'moħħu li l-prassi f'pajjiżi oħra li l-Ministri li jkunu membri parlamentari jirċievu l-honoraria tal-Parlament.

Għalhekk fil-Kabinett tal-14 ta' April 2008 saret diskussjoni dwar dan il-pass, dwar aġġustamenti fil-pakkett tal-Ministri kif ukoll diskussjoni dwar zieda fl-honoraria tal-Membri Parlamentari anke in vista tal-impenji godda li l-Membri Parlamentari, inkluż il-Ministri u s-Segretarji Parlamentari, qed ikollhom wara s-sħubija ta' pajjiżna fl-Unjoni Ewropea. L-eżitu ta' din id-diskussjoni kien miġbur f'dokument immarkat Annex 1 li ġie diskuss u approvat waqt il-Kabinett tal-5 ta' Mejju 2008. Qieghed inpoġġi kopja ta' dan id-dokument u kopja ta' estratt mill-minuti tal-Kabinett datat 7 ta' Mejju 2008.

F'dak il-kontest nixtieq nirrimarka li l-honoraria tal-Membri Parlamentari Maltin hija fost l-aktar baxxi fil-pajjiżi tal-Unjoni Ewropea. Skont riċerka magħrufa bħala Research Study 48 li sar minn The Tax Payers Alliance intitolat MP's Salaries: Putting Parliamentary Pay in Context, fl-2008 l-honoraria tal-Membri Parlamentari Maltin kienet kważi l-aktar wahda baxxa fost il-pajjiżi tal-Unjoni Ewropea u tghaddi bi ftit biss dik fil-Litwanja u l-Bulgarija. Inqieghed kopja ta' dan ir-rapport fuq il-Mejda tal-Kamra.

Nixtieq inqiegħed ukoll fuq il-Mejda tal-Kamra kopja ta' intervista li kelli fuq "The Sunday Times" li xxandret lejliet din il-laqgħa tal-Kabinett (il-Hadd 4 ta' Mejju 2008) fejn jien kont għedt li jidhirli li l-Ministri għandhom jirċievu l-honoraria; fil-fatt kont għedt "I believe that a Minister should receive the salary he or she gets today, but on top of that also receive the parliamentary honorarium, because the minister is not just carrying out his function as minister but is attending Parliament as much as – if not more than other MPs. I also believe it's time for us to review the honorarium because, as I said, we need good parliamentarians that today must shoulder the responsibility of parliamentarians that are in the EU."

Mr Speaker, f'din il-Kamra għandna membri, fuq iż-żewġ naħat tal-Kamra, li qed iservu fix-xogħol tal-Gvern f'awtoritajiet u dipartimenti minn fejn qed jirċievu paga u fl-istess hin jirċievu honorarium tas-servizz tagħhom bħal Membri ta' din il-Kamra. Dan huwa ġust u nifhem li l-Oppożizzjoni għadha taqbel ma' dan, kif kienet qabel fil-legislatura l-oħra meta ttiehdet id-deċizzjoni. Id-deċizzjoni tal-Kabinett ta' April 2008 tfisser li dan il-prinċipju ġust u korrett li qbilna fuq iż-żewġ naħat tal-Kamra, li japplika għall-Membri Parlamentari li mhumix Ministri jew Segretarji Parlamentari issa japplika wkoll għall-Ministri u s-Segretarji Parlamentari. Il-Ministri u s-Segretarji Parlamentari m'humix aħjar minn haddiehor imma lanqas huma aghar.

Halli niehu eżempju reali dwar għaliex il-miżura li Ministri u Segretarji Parlamentari ma jibqgħux jitlef l-honoraria tal-Parlament hija miżura ġusta.

Ejja niehu l-eżempju ta' tabib konsulent li minnhom għandna tlieta fil-Parlament. Paga ta' konsulent illum hija sostanzjalment aktar minn paga ta' Ministru. Bħala Membru tal-Parlament, fil-bankijiet tal-Gvern jew tal-Oppożizzjoni, dawn it-tobba konsulenti jaqilgħu l-paga ta' konsulent, li hija aktar minn paga ta' Ministru, u l-honoraria ta' Membru Parlamentari. Jekk xi hadd minnhom isir Ministru, kif kienet is-sitwazzjoni qabel, dan it-tabib kien ikun mistenni li jiehu paga ta' Ministru li hija sostanzjalment inqas minn paga ta' konsulent u jitlef ukoll l-honoraria ta' Membru Parlamentari. Dan minbarra l-fatt li dan it-tabib konsulent ma jkun jista' jagħmel ebda xogħol privat meta jsir Ministru.

Ejja niehu l-eżempju ta' Deputat Parlamentari li jaħdem ma' bank lokali, jista' jkun kemm bank privat kif ukoll bank li l-Gvern għandu sehem fih. Bħala Deputat Parlamentari, dan id-Deputat ikollu l-paga tax-xogħol tiegħu mal-bank, li tista' tkun paga kemm inqas kif ukoll aktar minn ta' Ministru kif ukoll l-honoraria ta' Deputat. Kif kienet is-sitwazzjoni qabel id-deċizzjoni li qed nirriferi għaliha, dan id-Deputat jekk isir Ministru, kien ikollu jitlef il-paga mill-bank kif ukoll l-honoraria ta' Deputat.

Ejja niehu l-eżempju ta' Deputat bi professjoni, avukat, tabib, perit. Bħala Deputat, dan ikun jista' jeżerċita l-professjoni tiegħu b'mod liberu u l-qliġ tiegħu mill-professjoni tizdied magħha l-honoraria ta' Membru Parlamentari. Jekk dan id-Deputat isir Ministru jew Segretarju Parlamentari, kif kienet is-sitwazzjoni sa Marzu 2008, dan l-avukat jew tabib jew perit kien ikollu mhux biss jitlef il-qliġ tiegħu mill-prattika tal-professjoni tiegħu, u mhux biss jabbanduna l-professjoni tiegħu bid-diffikultajiet kollha li din il-Kamra żgur tifhem, talli kien jitlef ukoll l-honoraria ta' Deputat.

Mr Speaker, dan ma kienx sew u nerfa' r-responsabbiltà shiha ta' din id-deċizzjoni li ħadt biex nirrangaha. Fl-2003, il-Kabinett ta' dak iż-żmien kien irranga s-sitwazzjoni tad-Deputati li kienu jitlef l-impjieg mal-Gvern u l-paga ta' dan l-impjieg għax isiru Deputati. Id-deċizzjoni li Deputat jista' jkollu mpjieg mal-Gvern u ma jitlef l-honoraria tal-Parlament kienet

deċiżjoni li kellha l-qbil ta' kulhadd. Jien naf fiċ-ċert għax id-diskussjonijiet fil-Welfare Committee ta' din il-Kamra kont mexxejthom jien. Jekk kien hemm qbil fuq din id-deċiżjoni seba' snin ilu nsibha diffiċli ħafna nifhem kif jista' jkun hawn min ma jaqbilx li din id-deċiżjoni għandha tapplika wkoll għall-Ministri u Segretarji Parlamentari. Hija deċiżjoni mhux biss ġusta imma neċessarja. Neċessarja biex hadd ma jiġi f'sitwazzjoni li biex iservi fl-Eżekuttiv ta' pajjiżna jispiċċa diskriminat fil-konfront ta' Deputati oħra ta' din il-Kamra.

Nixtieq nagħmilha ċara li d-deċiżjoni li Ministri u Segretarji Parlamentari ma jgħid l-honoraria ta' Membri Parlamentari ma twassalx għal żieda fil-pensjoni tiegħu u tagħha.

Kif wiehed jista' jara f'paġni 2 u 3 tal-Annex 1 li għadni kemm poġġejt fuq il-Mejda tal-Kamra l-Kabinett approva wkoll il-pakketti tal-Whips, id-Deputat Speaker, iċ-Chairpersons tal-Kumitati u l-Membri Parlamentari u nikkwota "to be proposed to the Opposition for discussion". Id-deċiżjoni tal-Kabinett kienet li dawn il-pakketti, inkluż l-honoraria, ikunu japplikaw mill-jum tal-ħatra. Dan huwa konfermat minn estratt u li poġġejt fuq il-Mejda tal-Kamra.

Jien informat li sa qabel ma l-Parlament waqaf għas-sajf li għadda kien hemm qbil mal-Oppożizzjoni dwar il-pakkett tal-Membri Parlamentari hlief għall-allowance fuq il-posta, fejn l-Oppożizzjoni kienet talbet li l-Membri tal-Parlament jibqgħu intitolati għal 100 envelope u posta li tithallas mill-Parlament. Nixtieq inżid li jien innifsi ġejt mitlub, aktar minn darba, nkluż minn Membri tal-Oppożizzjoni sabiex il-Gvern ifittex jibda jhallas il-pakkett il-ġdid.

Issa l-Kap tal-Oppożizzjoni qed jgħid li mhux qed jaqbel.

Għalhekk dalghodu laqqajt laqgħa tal-Kabinett fejn iddiskutejna s-sitwazzjoni li qed tiżviluppa u ħadna din id-deċiżjoni.

1. Jien, il-Ministri u s-Segretarji Parlamentari li konna irċevejna l-honorarium bil-mod il-ġdid se nirrifondu d-differenza bejn l-honorarium kif kien sa qabel din il-bidla u dak approvat f'Mejju 2008.

2. Peress li l-hsieb kien li l-pakkett il-ġdid kellu jkun diskuss mal-Oppożizzjoni, u sa ftit ilu l-Oppożizzjoni kienet qed tindika qbil u issa l-Kap tal-Oppożizzjoni qed jindika mod iehor, il-Gvern iddeċieda li l-pakkett ma jingiebx fis-seħh mid-data tal-ħatra tal-Membri Parlamentari.

3. Il-Gvern sal-aħħar ta' din il-ġimgħa se jressaq il-proposta tar-ristrutturar tal-honoraria quddiem il-Kumitat tax-Xogħol tal-Kamra għad-deċiżjoni tagħha. Il-Gvern se jesigi li sal-aħħar ta' dan ix-xahar il-Kumitat jasal għal konkluzjoni.

Mr Speaker, nawgura li d-diskors tagħna l-politiċi, f'din il-Kamra u barra minnha jkun wiehed matur u responsabbli. Irridu nkomplu nibnu u niżviluppaw is-servizz kbir li jingħata mill-Membri ta' din il-Kamra. Dak li niżirgħu, anke bi kliemna, se nahsduh. Bi kliemna u b'għemilna għandna responsabbiltà li nuru lill-poplu tagħna li l-politika hi servizz u għalhekk ma rridux li nkunu aħna stess – parlamentari – li nnafru mill-politika nies li jistgħu jagħtu kontribut qawwi.

Aħna lkoll flimkien, membri ta' din il-Kamra, irridu naħdmu għall-ġid ta' pajjiżna minkejja xi differenzi li jkun hemm minn żmien għal ieħor. Irridu nżommu quddiem għajnejna li d-deċiżjoni għaliex aħna qegħdin fil-politika hi biex il-poplu tagħna jimxi 'l quddiem billi f'pajjiżna jinholq aktar xogħol għall-ħaddiema, nagħtu aktar opportunitajiet edukattivi lit-tfal sa miċ-ċkunija, insostnu s-servizzi u l-benefiċċji soċjali biex ngħinu l-aktar lil min għandu bżonn jiġi mwiežen, ninvestu fis-saħħa tal-poplu tagħna, partikolarment tal-anzjani u ninvestu fl-ambjent u fl-infrastruttura.